

PRZEGLĄD WIEJSKI

Biblioteka Jagiellońska, Kraków

CENA ABONAMENTU:

Abonament roczny . . . 60 M
 „ półroczny . . . 30 M
 „ kwartalny . . . 15 M
 Cena numeru pojedyncz. 1-40 M

Wychodzi raz w tygodniu

Redakcja i Administracja:
 Kraków, Grodzka 43
 TELEFON Nr. 3367

Godziny urzędowe Redakcji od 5-7 wiecz.
 Rękopisów Redakcja nie zwraca.

Rok II.

Kraków, dnia 20 marca 1920

Nr. 12

W niedzielę, dnia 21 marca 1920 odbędzie się w lokalu Krakowskiego Stow. Kupców przy ul. Grodzkiej 43

Pogadanka na temat aktualnych spraw kupiectwa.

Początek o godz. 4 popoł.

Ze względu na ważność spraw, o liczne przybycie uprasza

Wydział.

Od Redakcji.

W piśmie naszym otworzyliśmy stałą rubrykę zażaleń.

Interesowani zgłaszać się mogą z swojemi zażaleniami ustnie lub pisemnie do Redakcji naszego pisma przy ul. Grodzkiej 1. 43 I. p.

Bez programu.

Dojrzałością gospodarczą nazywamy nietylko dostateczną zdolność i chęć do celowej, a wydajnej pracy, umożliwiającej produkcję i swobodny obrót tymi produktami, a zatem dostateczne zaopatrzenie, a nawet eksport własnych produktów z kraju, ale i **zdolność do pokierowania tą produkcją** i odpowiedzialnego zagospodarowania się.

Ster spraw ekonomicznych jest najtrudniejszym i najodpowiedzialniejszym posterunkiem w rządzie każdego państwa. Jako niezależna jednostka polityczna i ekonomiczna istnieje może państwo jedynie tylko wtedy, **gdy naród** je tworzący, **posiada** do tego **pewien cenzus dojrzałości** nietylko etycznej i moralnej, ale także i **gospodarczej**, w przeciwnym bowiem razie zginąć musi niezawodnie wskutek konkurencji ościennej, czyli innymi słowy, straci swą niezależność państwową.

Handel w dosłownem znaczeniu jest to umiejętność w sposobie rozpowszechnienia towarów, mający za zadanie pośredniczyć w regularnej dostawie produktów pomiędzy konsumentem a producentem.

Do tego wymagana zaś jest zdrowa i intensywna produkcja, która znowu zależną jest od stopnia intensywności pracy, czyli umiejętności gospodarczej państwa.

Mamy mnóstwo bogactw naturalnych, mamy żywe łany, leżące niestety odłogiem, napróżno łamiemy sobie głowy nad reformą agrarną, bo **nie posiadamy dojrzałości gospodarczej**, lub też brak nam u sterów ludzi odpowiedzialnych, którzyby zrozumieli, że głównem zadaniem obecnie, jest zorganizować wewnętrzne życie społeczeństwa i ująć je w takie formy, ażeby zaprowadzić zgodną, intensywną i wydajną pracę, któraby została uwieńczoną dostateczną produkcją.

Największym naszym błędem jest, że **pracujemy bez programu**, o ile zaś pewien program istnieje, to jak z dotychczasowych rezultatów pracy wynika, zwalcza poprostu interes i dobro państwa. Kompletnie nieuctwo i niedoświadczenie w dziedzinie państwowej gospodarki ujawnia się na każdym kroku.

Jesteśmy krajem rolniczym, a nie wytwarzamy tyle ziemiopłodów, aby starczyło na własne potrzeby. Przemysłu nie możemy uruchomić, bo nie mamy chleba. ani węgla, ani surowców, sprwadzać zaś z zagranicy nie możemy, bo **nasz własny rząd zamknął nam wszystkie drogi.**

Wskutek braku chleba i surowców nie możemy uruchomić przemysłu, wymagają się tylko strajki, a niechęć do przedsiębiorstwa rośnie, drożyzna wymaga się z dnia na dzień. Czas najwyższy oprzytomnieć i zabrać się do racjonalniejszej gospodarki państwowej.

Kiedyż nareszcie zrozumiemy, że podstawą dobrobytu społeczeństwa jest jego przemysł i handel i w tym kierunku powinna rozpocząć się akcja uregulowania tak w kraju naszym opłakanych stosunków ekonomicznych.

P. Wierzbicki (Zw. Lud. Nar.) w mowie swej na posiedzeniu sejmowem z d. 2 b. m. omawiając ustawę o odtworzeniu kraju rzucił szereg ciekawych, bijących prawdą i realizmem, uwag pod adresem sejmu.

Słowa posła Wierzbickiego wskazują na to, jak rząd w swem zaślepionym etatyzmie nad wszelkimi gałęziami życia gospodarczego, sparałizował kompletnie nasz przemysł, który pra-

gnie jednej tylko rzeczy od rządu, to jest, **ażebym nie tworzył przeszkód szucznych**. Przy opracowywaniu ustaw należy bezwzględnie uwzględnić momenty gospodarcze.

Hazardowna, bez obliczenia, gra w handlu i przemyśle jest **zgubną** nie tylko dla samego kupiectwa, ale dla **całego społeczeństwa**. Wzrastające z dnia na dzień ceny, zabijają zupełnie zdrowy rozwój handlu i przemysłu.

Wytwórczość z powodu braku surowców prawie zupełnie ustąpiła, handlowe i sklepy przerażają swojemi puszkami, dzięki czemu **handel uczciwy zwyrodniał** i wytworzył się zgubny „fańcuszek“.

Niestety! Mimo, że z tej wojny wyszliśmy zwycięsko i odzyskaliśmy w cudowny sposób naszą wolność, mimo naszych bogactw naturalnych nie możemy, czy też nie chcemy pracować. Przemysł i handel są to przecież tytany w życiu ekonomicznem każdego narodu.

Idea etatyzmu, czyli ingerencja państwa we wszelkie dziedziny życia ekonomicznego, w teorii tak pojętnie wyglądająca, wydaje w praktyce gorzkie owoce. Czynniki miarodajne nie zdają sobie wcale sprawy z groźnego momenta, które nas czeka w najbliższej przyszłości. Z rozczarowaniem spogląda dziś całe społeczeństwo na tych, w rękach których spoczywają losy Ojczyzny.

Ponawiają się stale demonstracje i strajki. Zastój w ruchu kolejowym, chociażby jednodniowy, naraża handel i przemysł na nieobliczalne straty. Zastraszające postępy zupełnego rozkładu życia gospodarczego w Polsce donagają się **programowej i systematycznej pracy** i podkreślają doniosłość sanacji stosunków ekonomicznych.

Do uruchomienia własnego przemysłu i handlu i do podniesienia waluty rząd dotychczas nie tylko, że nic nie uczynił, lecz przeciwnie **zagrzebał jedną i drugą sprawę tak, że znajdujemy się dziś w sytuacji bez wyjścia**. Jedna nas cechuje rutyna, że zmieniamy ministrów jak rękawiczki, następcą zaś jak zwykle składa winę na swego poprzednika, w rezultacie wszyscy **pracują bez programu**, bo też nie posiadają kwalifikacji fachowych. Nie jesteśmy organem, który obrzuca inwektywami czynniki rządzące, ale stoimy i stać będziemy na straży spraw gospodarczo-ekonomicznych i jako tacy, zawsze i wszędzie podkreślimy bezprogramowość naszego rządu w tej polityce.

Na skutek tego artykułu, krakowska Izba handlowa i przemysłowa nadesłała nam następujące wyjaśnienie:

„Ministerstwo przemysłu i handlu, Sekcja handlowa, zwróciło się do Izby o oświadczenie się w sprawie wprowadzenia w Polsce monopolu herbacianego, projektowanego przez syndykat firm angielskich.

Na podstawie obrad Komisji potoczonych Sekcji, oświadczyła się Izba przeciw wprowadzeniu monopolu herbacianego na obszarze Państwa polskiego, motywując powyższe stanowisko następującymi względami:

Zasadniczo sądzi Izba, iż rozszerzenie działalności komercyjnej Państwa w okresie wytworzenia nowej administracji i rozlicznych trudności z uregulowaniem wszystkich gałęzi gospodarki społecznej, uważać należy za rzecz niepożądaną.

Dotychczasowe wyniki gospodarki monopolowej Państwa przemawiają zarówno ze stanowiska interesów publicznych, jak i ze stanowiska konsumpcji przeciw wytwarzaniu nowych działów monopolu państwowego w dziedzinie artykułów codziennego spożycia.

Herbata należy do artykułów nieprodukowanych na obszarze Państwa polskiego i musi być dowieziona z poza jego granic.

Wskutek tego da się artykuł ten, jako źródło dochodów publicznych w łatwy i tani sposób wyzsokać, drogą opłat celnych, banderoeli, danin wewnętrznych itd.

Moment dochodowości odpada tedy w zupełności przy herbacie, gdyż przewidziane dla skarbu publicznego zyski dadzą się w inny dogodniejszy sposób zapewnić.

Wkońcu przemawia przeciw zaprowadzeniu monopolu herbacianego okoliczność, iż bardzo znaczna ilość prywatnych przedsiębiorstw zarobkowych we wszystkich dziedzinach Polski opiera swe istnienie na handlu herbatą, a zarówno uszkodowanie dla firm prywatnie zarobkujących, jak i wyłączenie ich od dalszego zarobku, przedstawiałyby znaczne straty gospodarcze.

Nie można też pominąć względu na sam interes spożycia herbaty, który w Polsce posiada wielkie stosunkowo znaczenie, a musiałby niewątpliwie przy monopolowem uregulowaniu przywozu wedle powszechnego doświadczenia ucierpieć“.

W sprawie monopolu herbacianego.

W numerze 9 naszego pisma w artykule p. t. „Monopol państwowy“, wskazaliśmy na zgubne skutki zmonopolizowania całego szeregu artykułów codziennej potrzeby. W szczególności zwróciliśmy uwagę na **analogiczne zamach na herbatę w Polsce**, podnosząc, że Izba handlowa i przemysłowa w Krakowie powinna zająć w tym kierunku odpowiednie stanowisko.

Manifest ekonomiczny.

Rada Najwyższa państw ententy wydała manifest ekonomiczny do wszystkich państw i narodów z wezwaniem o ograniczenie wydatków wojennych i podjęcie pracy nad wzmoczeniem wytwórczości, uregulowaniem waluty, komunikacji i t. d.

Manifest ten zawiera program **wspólnej polityki ekonomicznej** wszystkich państw Europy. Naczelnem hasłem manifestu jest **solidar-**

ność. Wymiana handlowa z Rosją uzasadniona jest konieczną potrzebą dla odbudowy gospodarczej całej Europy.

Memoriał omawia doniosłość sanacji stosunków ekonomicznych, a jako główną przyczynę drożyzny wskazuje na zniszczenie kapitału przez wojnę. Wiele krajów, jak Polska, Rumunia, Rosja i inne nowo utworzone znajdują się jeszcze w stanie wojennym, **demobilizacja** więc we wszystkich państwach Europy jest **pierwszym i najważniejszym krokiem do odbudowy** tej części świata.

Wszystkie ludy winny wszelkimi siłami współdziałać w odbudowie życia ekonomicznego przez wymianę produktów i **usunięcie przeszkód naturalnemu rozwojowi handlu i przemysłu.**

Co do trudności kredytowych twierdzi, że konferencja uznaje konieczność stałej współpracy międzysojuszniczej w kwestiach aprowizacji i rozdziału artykułów pierwszej potrzeby.

Zasady manifestu wspólnego programu ekonomicznego i solidarnej akcji odbudowy gospodarczej wzbudza w Polsce niewątpliwie najgorętsze uznanie.

Polska, historyczne przedmurze chrześcijaństwa, obecnie przedmurze bolszewizmu ma prawo domaganie się wydatnej pomocy w usunięciu ciężarów i trudności za to ostonienie Europy. Polska, która wykazała tyle siły i poświęcenia, musi być państwem silnym i zasobnym.

Nie powinniśmy się jednak oddać zupełnie rozczarowaniu nowej polityki ekonomicznej. Musimy stać na straży naszych praw, inaczej polityka ta może się dla nas skończyć zupełnym fiaskiem.

Anglia, która w tej polityce trzyma pierwsze skrzypce, kieruje się interesem gospodarczym własnego kraju, chcąc w ten sposób rozwiązać przesilenie gospodarcze.

Tu nasuwa się mnóstwo problemów i zagadnień, które muszą być rozstrzygnięte i wobec których trzeba zająć wyraźne i zdecydowane stanowisko. Zagadnienia te muszą być rozwiązane w myśl interesów polskiego handlu i przemysłu, rozwiązanie to ma nas wyprowadzić z obecnego zamętu gospodarczego. Jest to znowu chwila dla nas, w której tworzą się podstawy naszego życia gospodarczego.

Przemysł angielski, który w czasie wojny pracował w niesłychaną intensywności, chce utrzymać się na tym poziomie. Niesłychanie wzrósł podczas wojny przemysł i handel amerykański, który stał się groźnym współzawodnikiem Anglii.

Nowa polityka ekonomiczna oznacza w głównej mierze **uregulowanie waluty i komunikacji** we wschodniej Europie, celem umożliwienia Anglii sprowadzanie surowców i eksportu swoich wyrobów.

Z tego wynika, że zarówno Anglia jak i inne mocarstwa Zachodu będą prowadzić odbudowę gospodarczą Europy **stosownie do korzyści własnych.**

Na pomoc liczyć mogą tylko te kraje, które **wykażą swą dojrzałość i zdolność odpo-**

wiedniego wykorzystania tej pomocy i pełną gwarancję zwrotu nakładów.

Jak widzimy manifest komisji gospodarczej Najwyższej Rady koalicyjnej przyszedł w sam raz, stoi my bowiem przed stoczeniem się w przepaść.

Skandaliczne stosunki w urzędzie celnym.

Proceder wyładowywania towarów nadchodzących, zwłaszcza jako bagaż pakunkowy („Mitgut“) uraga wszelkim wymogom porządku i racjonalnej ekspedycji.

W obecnych warunkach, kiedy kupy z powodu zbyt długiego czasu trwania transportów towarowych, posługują się przeważnie ruchem bagażowym, wszystkie złe skutki wadliwego urządzenia magazynów cłowych dają się dotkliwie odczuć, narażając sprowadzających na poważne straty.

Z powodu braku odpowiedniego miejsca krytego, towar wystawiony jest na opady atmosferyczne i zamiast w suchym miejscu, gnije na deszczu i w błocie, aż się doczeka zmiłowania spedytora.

Nietylko sam towar i jego opakowanie ulegają zniszczeniu, ale wskutek tej niedbałości cierpi, a nawet ustaje (podczas deszczu) wogóle urzędowanie, co przewleka ekspedycję i znowu naraża kupca na straty, boć wiadomo z jakim napięciem oczekuje się dziś nadejścia towaru.

Magazyn i jego urządzenia nie odpowiadają swojemu celowi.

Zbyt ciasny — w stosunku do ruchu bagażowego — obiekt utrudnia w wysokim stopniu personalowi urzędniczemu w załatwianiu formalności cłowych i w systematycznej ekspedycji towarów.

Publiczność tłoczy się między bagażem, każdy bowiem chciałby być pierwszym, co wywołuje ogólne zdenerwowanie i niepożądaną wymianę wyrazów.

A przecież dzisiaj, kiedy kupiec zmuszony jest opłacać tak wysokie cła, nie powinien jeszcze z tej strony paść ofiarą takich niedomagań i bezradności.

Magazyn przy urzędzie celnym w Krakowie należy jak najszybciej rozszerzyć i podzielić na dwa odrębne oddziały: **magazynowy i manipulacyjno-cłowy.** Wówczas zapobiegnie się zbyt długiemu czekaniu interesentów, a personalowi umożliwi się racjonalny podział pracy — i przyspieszy cały tok czynności.

Byłoby wskazaniem, ażeby krakowska Izba handlowa i przemysłowa interweniowała w tej sprawie u miarodajnych czynników i przyczyniała się do jak najrychlejszego usunięcia tych niedomagań.

KUPCY! Abonujcie i rozszerzajcie „Przeгляд Kupiecki“!

Z Krakowskiego Stow. Kupców.

Ubiegłej niedzieli wygłosił p. R. Pfeffer w sali Stowarzyszenia odczyt p. t. „Zagadnienia gospodarcze doby najbliższej“, który ze względu na jego obszerną treść, umieścimy w „Przebiegu Kupieckim“ w kilku bezpośrednio po sobie następujących nakładach. Część pierwszą zamieszczamy w dzisiejszym numerze.

Prelegent omawia w wstępie generalny strajk kolejarzy w okręgu krakowskim i wskazuje na fatalny wpływ strajków na stosunki gospodarcze. Następnie omawia sprawę najnowszego zlecenia, jakie otrzymała krakowska filja Kasy Pożyczkowej, ażeby nie przyjmowała banknotów 10-tyśięcznych. Zlecenie ministra skarbu jest tem dziwniejsze, że Kasa Poż. wypłaca banknotami 10.000, a przyjmować ich nie chce. Jest to nowy niesłychany zamach na majątek prywatny (Przyp. Redakcji).

P. r. Schechter podkreśla malejącą stale wartość pieniądza, który traci swoją siłę pokupną nawet wewnątrz państwa.

Zagadnienia gospodarcze doby najbliższej.

I.

Do niedawna panował w całym niemal świecie cywilizowanym bagnet, strzelba i granat, lub krótko mówiąc militaryzm, który wedle swojego widzimsię ludy kępował. Ledwo wysechł atrament na traktacie pokojowym, a już mówi się o rewizji tego traktatu. Wojna bowiem zostawiła nam w spadku zubożenie całej Europy. Nawet wzbogacone kraje neutralne już wykazują wielką depresję gospodarczą, posiadając niemożliwy wysoki kurs swego pieniądza — nie są w stanie swe produkty wymienić. Zubożenie to wyraża się nie tylko w braku surowców jak węgiel, żelaza, zniszczonego taboru kolejowego — ale co najważniejsza, cała Europa cierpi na brak chleba. Brak ten przybierze w najbliższej przyszłości i u nas katastrofalny charakter.

Produkcja zboża przedstawia się:

Kraj	produkcja w r. 1919	zapotrzebow. przeciętne	deficyt
Francja	48 miljon. q.	90 milj. q.	42 milj. q.
Anglja	21 „ „	75 „ „	54 „ „
Włochy	42 „ „	70 „ „	28 „ „
Hiszpania	37 „ „	40 1/2 „ „	3 1/2 „ „
Belgia	2 „ „	17 „ „	15 „ „
Niemcy	25 „ „	58 „ „	33 „ „
kraje po			
Austro-W.	40 „ „	60 „ „	20 „ „

z tego widzimy, że dyficyt wynosi 195 1/2 milionów metrycznych cenaarów, prócz deficytu Polski, który oblicza premier Skulski na 2 1/2 miliona metryczn. centn. i deficytu dla krajów północnych i wschodnich Imperjum rosyjskiego.

Znaczna nadwyżka zboża, znajdujaca się w Stanach Zjedn. w Kanadzie i Argentynie nie może być zupełnie dla Europy wyzyskiwaną. Tonaż drogi, przewóz koleją napotyka na wielkie trudności tak, że te 25.000 wagonów mąki potrzebne

Polisce, trzeba by przewieźć na jednym torze z Gdańska, co wymaga 600 pociągów po 40 wagonów, na które nasz tabor nie starczy.

Najważniejszą bolączką krajów głodnych jest, że nie posiadają gotówki wartościowej do zapłacenia tej kolosalnej faktury za żywność mączną. Ilość ta wynosi bowiem sumę 8 miliardów dolarów, prócz kosztów przewozu. Z naszego życia codziennego jesteśmy wstanie ocenić, jaką anarchję wytwarza drożyna chleba, bądź to dla poszczególnych rodzin, żyjących z pracy, lub mających stale dochody. Drożyna chleba, to drożyna pracy, a w konsekwencji droga praca, to drogi produkt, co wytwarza zubożenie, mimo posiadania wielkiej ilości pieniądza papierowego.

Zwycięzcy, jak Francja, Anglja i Włochy, mają zdeprecjonowaną walutę. Każde państwo cierpi wskutek wojny i jej następstw na deficyt w budżecie państwowym. Wystarczy wskazać, że zwycięska Francja, która i nam chce narzucić swój kierunek polityczny wobec Rosji i Wschodu, która stara się o wielki spadek po rozwiązaniu Turcji, a Francja ma w swoim bilansie handlowym deficyt, wynoszący aż 20 miliardów franków — co n. p. wedle naszej relacji wynosi aż 225 miliardów marek.

Stosunek Niemiec w bilansie handlowym jest taki sam niezdrowy, mimo że Niemcy produkują dla cywilizowanego świata konieczne produkty. Wskutek zarządzeń wojsk okupacyjnych pasek tam święci orgie; bez cła przywieziono do Niemiec za przeszło 16 miliardów marek towarów luksusowych, za które się wywoziło znów banknoty niemieckie. Nie dziw dlatego, że chwilowo marka niemiecka równa się 6 centymom, czyli 17 marek niemieckich za jeden frank, lub około 40 koron niestemplowanych. (C. d. n.)

Kronika gospodarcza.

Z dyrekcji poczty. Jak się dowiadujemy, dotychczasowy prezes krakowskiej dyrekcji poczt i Jakesch, pozostaje nadal na swoim stanowisku.

Ograniczenie ruchu na kolejach, które miało nastąpić 14 b. m. przesunięto do wtorku 16 b. m. W obrębie krakowskiej dyrekcji kolejowej na ważniejszych szlakach kursować będą oddat tylko następujące pociągi: Lwów-Kraków-Warszawa (odjazd z Krakowa do Warszawy godz. 10 m. 50 w nocy, do Lwowa 8 m. 25 rano), Kraków-Zakopane pospieszny, odchodzący o godz. 10 wieczór, Kraków-Cieszyn (odchodzący z Krakowa o godz. 5 min. 40 popoł.), Kraków-Bochnia (odchodzący z Krakowa o godz. 2 m. 30 popoł.) itd.

Oprócz tego do jazdy na szlaku Warszawa-Kraków-Lwów i na szlaku wiodącym przez Rozwadów potrzeba będzie osobnych zezwoleń władzy politycznej.

Przemysł kamienny w Gdańsku. Przemysł ten posiada w Gdańsku kilka cegielni, fabrykę

wyrobów cementowych, zakład rzeźbiarski, hutę szkła, wyrabiającą przeważnie flaszki.

Wielkie znaczenie mają fabryki wyrobów bursztynowych.

Przywóz surowców. Warszawa. Do ministerjum handlu zwróciła się grupa kupców z żądaniem ułatwienia dowozu surowców z Rosji południowej i Austrii niemieckiej. Dalej żądają otwarcia w Gdańsku ekspozytury celnej, oraz komory celnej w Warszawie.

Strajki we Włoszech. „Lokal Anzeiger“ donosi z Lugano, że w prowincji turyńskiej, strajkujący robotnicy obsadzili dwie fabryki tkackie i zorganizowali produkcję na własny rachunek. W głównych centrach przemysłu włóknistego dokonano licznych aresztowań wśród robotników, celem przeszkodzenia ich zamiarowi przejęcia na własność wszystkich fabryk w kraju. W prowincji Ferrara strajkuje 80.000 robotników rolnych. Przyszło do licznych wykroczeń.

Przywóz towarów ze Śląska Cieszyńskiego do Małopolski. Izba handlowa i przemysłowa w Krakowie otrzymała zawiadomienie, że od czasu przesunięcia granicy celnej na Śląsku Cieszyńskim do Dziedzic i Bielska, tamtejsze urzędy celne zatrzymują transporty towarów, nadchodzące z zagranicy przez Śląsk do Małopolski, o ile nie są zaopatrzone w zezwolenia przywozowe, wystawione przez komisję przywozu i wywozu w Krakowie, względnie we Lwowie. Izba zwraca tedy uwagę stron interesowanych, że zezwolenia przywozowe należy nadysłać z góry firmie wysyłającej towary do Małopolski, względnie odnośnemu spedytorowi w Bielsku lub w Dziedzicach lub też tamtejszym urzędem cłowym.

Czeši zagarnęli kolej koszycko-bogumińską. „Venkov“ donosi: Kolej koszycko-bogumińska na podstawie uchwały zgromadzenia narodowego przeszła pod zarząd państwowy i podlega obecnie czesko-słowackiej dyrekcji kolei państwowych w Koszycach.

Państwowa towarowa stacja doświadczalna. Przy Stowarz. Techników w Łodzi powstała komisja, mająca na celu opracowanie zasad utworzenia w Łodzi Państwowej Stacji doświadczalnej dla przemysłu i handlu, zadaniem której będzie badanie jakości i dobroci wszelkich surowców, artykułów technicznych, oraz gotowych towarów.

Uruchomienie cukrowni. Ministerjum spraw wojskowych zajęło się sprawą uruchomienia niezczynnych cukrowni. Na pierwszym planie stoją cukrownie: Rejowiec, Opole, Zakrzówek, Mała Wieś, Guzów, Zytyń. W sprawie tej odbyła się narada przedstawicieli władz i cukrowników. Ustalono, że cukrowniom potrzebna jest pomoc w postaci subwencji rządowej.

Nowy jarmark w Gdańsku. Według wiadomości nadeszłych z Gdańska nowy jarmark odbędzie się tam w dniach 15—22 sierpnia b. r. Zgłoszenia już są przyjmowane.

Banknoty 10.000 K. emisji Banku austro-węg.

z daty 2 listopada 1918 r., znajdujące się na tej części Śląska Cieszyńskiego, która podlega prefekturze przy międzynarodowej Komisji dla wschodniej części Księstwa Cieszyńskiego, podlegają urzędowej rejestracji (nie przesadzając ich oficjalnego obiegu). Właściciele tych banknotów powiatu cieszyńskiego mają się stawić w tutejszem biurze walutowem w dniu 17 marca b. r., z powiatu frysztyckiego d. 18 marca b. r., a z powiatu bielskiego dnia 19 i 20 marca b. r. w godzinach urzędowych od 9—1 rano i od 3—7 wieczór. Banknoty wspomniane zostaną po zanotowaniu zaopatrzone pieczęcią i podpisem urzędowym.

Częściowe zniesienie cła. Z warszawskich sfer urzędowych komunikują, że wobec drożyzny i braku różnych przedmiotów pierwszej potrzeby w towarach i materiałach, minister skarbu w porozumieniu z min. handlu i przemysłu, ma zamiar uwolnić od cła cały szereg towarów najbardziej niezbędnych, przeznaczonych dla szerokiej warstw konsumentów.

Amerykańsko-polska Izba handlowa. — W Warszawie ukonstytuowała się w tych dniach Amerykańsko-polska Izba handlowa i przemysłowa.

Prezesem Izby wybrany został p. Franciszek de St. Phalle, wicedyrektor fabryki lokomotyw Baldwina; wiceprezesami William Franklin Sands z „American International Corporation“ i H. B. Demarest z „American Export Manufakturers“; skarbnikiem Filip Bird z National Association Manufakturers; tymczasowym sekretarzem Eugeniusz Ackerman; dyrektorami Mirski, Faterson, Czesnak wicedyrektor „National Bank“, Muchnik z „American Lokomotiw Works“ i Estrom z „Irving National Bank“.

Konsul polski w Nadrenji. W Kolonii nad Renem z dniem 1 marca otwarto konsulat Rzeczypospolitej polskiej na Nadrenię, okupowaną przez państwa sprzymierzone. Kierownikiem konsulatu został mianowany wicekonsul inżynier Heliodor Stark.

Kradzież miliona koron. Donoszą nam z Drohobycza, że na Zawierzbnem koło Drohobycza umarł gospodarz Danyło Łotoszyn, uchodzący za bogacza. Niedługo po jego śmierci dnia 26 lutego nieznanymi bandyci wpadli do mieszkanka wdowy i zrabowali istne skarby, ukryte w siennikach i poduszkiach. Były tam całe słoiki i puszki monet złotych i srebrnych oraz dużo monety papierowej. Skarb obliczają na milion koron. Bandyci zagrozili domownikom śmiercią, gdyby ruszyli się z miejsca i umknęli z łupem bez śladu.

Donoszą nam z prowincji. Spedytorzy krakowscy niezawsze przedkładają interesantom bolety cłowych przy płaceniu frachtu i należności cłowych, przez co wynikają nieporozumienia i dają uzasadniony powód do zażaleń.

Poraz wtóry zwracamy uwagę, że należności cłowe należy płacić jedynie za przedłożeniem bolety cłowej.

Utrudnienia przy wydawaniu wiz do podróży do Wiednia. Ponieważ konsulat niem.-austriacki czyni wskutek nakazu z Wiednia trudności przy wydawaniu wizy do podróży do Wiednia, żądając przedłożenia pozwolenia na przyjazd (Einreisebewilligung), które to zarządzenie sfery handlowe z powodu ożywionych jeszcze stosunków z Wiedniem, odczuwają nader przykro, zwróciła się krak. Izba handlowa do ministerstwa przemysłu i handlu z prośbą o interwencję u rządu niem.-austriackiego w kierunku zniesienia powyższych utrudnień.

NADEŚLANE.

Za ten dział Redakcja nie odpowiada.

WOLNOŚĆ!

NAJLEPSZE
TUTKI I BIBULKI CYGARETOWE
JEDYNEJ GALICYJSKIEJ FABRYKI
BIBULEK DOPAPIEROSÓW

„SOLALI“

ZYWIEC

WYRÓB KRAJOWY

Na fundusz prasowy „Przeglądu Kupieckiego“ złożyli: Nowomiast 30— K, D. Birnbaum 40—, B. Krieger 100—, Rosenblum 40—, L. Schonberg 100—, B. Lowenstein 100—, J. Künstler 100—, J. Drezdner 40—, N. Baruch

40—, L. Futerko 70—, S. Schoenberg 100—, M. Schoenberg 30—, Spira, Szczakowa 50—, H. Blatt 50—, S. Anisfeid 30—, S. Schreiber 30—, Brandstatter 30—, R. Weitzen 30—, Z. Laub 30—, M. Koerner 400—, D. Schoenberg 50—, A. Faber 30—, I. Kleinberg 30—, Ch. Melcer 50—, Inż. Gutmann 50—, S. Pluczenik 40—, Trau 30—, Cukier 30—, H. Z. Kaulmann 60—, I. Lerner 50—, A. Drobner 50—, D. Schafir 100—, Rittermann 40—, M. Vogler 50—, W. Pluczenik 40—, K. Feinsinger 100— marek.

Vaselin alb.
Vaselin flav. I.
Vaselin flav. opt.
Vaselin techn.
Ol. Vaselini flav. I. ch. p.
Benzin raff. 0-680/0-760
Artykuły kosmetyczne
krajowe i zagraniczne.
Wina stołowe i lecznicze

poleca

D. Holländer, Droguista
Stary Sącz.

Dom spedycyjno-komisowy
»TRANSPORT«

Krakowska Spółka spedycyjna z o. odp.
w Krakowie, ul. A. Połockiego L. 1.

Telefon Nr. 80. (Przedtem VORZIMMER i Sp.

FILJE: Warszawa, ul. Królewska 35, oraz

39 Lwów, ul. Sienkiewicza 9. — — —

Zastępstwa we wszystkich miejscowościach kraju i zagranicą. Szybka ekspedycja wozami zbiorowymi z Wiednia i Pragi do Polski. — Regularna ekspedycja pociągami pospieszno-towarowymi przesyłek do Lwowa, Tarnopola, Stanisławowa, Kołomyży i Sniatyna z ubezpieczeniem i konwojowaniem. Załatwianie formalności cłowych. — Przeprowadzki miejscowe i zamiejscowe wozami melbowymi. — Własne magazyny przy torze kolejowym i w mieście. — Pośrednictwo w uzyskaniu zezwoleń przywozowych do Polski i wywozowych z Polski, oraz przewozowych do Rumunii.

»Perfumerja«

Mydła toaletowe krajowe i zagraniczne, wody kolońskie i toaletowe, pasty do zębów, kremy do twarzy, manicure, szczotki do włosów, zębów, grzebienie i przybory do golenia pierwszorzędnej jakości poleca

Nowo otwarta Perfumerja

Braci Landwirth

Kraków, Grodzka 46. 40

W. Bujański

Kraków, Hotel Drezdeński — Telef. 19

Biuro Spedycyjne i Kantor Wymiany

DZIAŁ SPEDYCYJNY: załatwia wszelkie transakcje wchodzące w zakres spedycji. — Specjalny dział dla informacji taryfowych i reklamacji w sprawie należności przewozowych, oraz edskodowań za zaginione towary, koleją przewożone. — **DZIAŁ BANKOWY:** kupuje i sprzedaje waluty zagraniczne i papiery wartościowe oraz przyjmuje zlecenia giełdowe.

Cukry, czekoladę, deserty czekoladowe, herbatniki, wszelkie towary kolonialne, sok malinowy, mydła toaletowe firm krajowych i zagranicznych, oraz mydło do prania I-szej jakości

poleca firma

37

Perlmutter i Goldberger

Kraków, ul. Diebla 65.

Hurtownia Perfumerji

poleca wszelkie artykuły w zakres kosmetyki wchodzące, jak: pasty do zębów, kremy do twarzy, pudry, wodę kołońską, brylantową, wody toaletowe, mydła toaletowe i do golenia po cenach fabrycznych.

Maks Sandwirth, Kraków, ul. Dietłowska 40

Zawiadomienie!

P. T. Klientów naszych zawiadamiamy, iż nadszedł wieży transport

ULTRAMARYNY

którą dostarczamy w oryginalnych beczkach i w opakowaniu własnem „i i”.

Koerbel i Gottlieb

Kraków, ulica Meiselsa L. 11.

Sprzedaż tylko hurtowna. 25

„Der Sojcher“

Nowy Tygodnik handlowy

23 przy
Centr. Związku Kupców
WARSZAWA, Senatorska 22

17

BIURO TECHNICZNE Inż. JÓZEF WEINGRÜN

Telefon 2145

KRAKÓW, GROBLE 17.

Telefon 2145

Dostarcza: pasy popędowe, gurdy konopne, płachty i węże parciane, siekiery i piły poprzeczne, piły trackie do gatru i cyrkularek, łukowe i taśmowe, tarcze szmirglowe, pilniki, kilofy, łopaty i rydle, rafy do szutru, młoty i młotki szutrowe, oteje, smary i smarownice, oraz różne przybory techniczne. Łamacze kamieni i kompletne szutrownie, betoniarki, formy i maszyny do wyrobów betonowych, windy i wyciągi budowlane i montażowe, lokomobile parowe i benzynowe, gontówki, wszelkie maszyny do obróbki drzewa, walce drogowe parowe i benzynowe, oraz inne urządzenia robocze i popędowe.

„WAWEL“

Towarzystwo spedycyjne i transportowe z ogr. poręką

KRAKÓW, ul. św. Anny L. 4, Telefon 3222.

5

Wiedeń

II., Obere Donaustrosse 101,

III., Doffingerstrasse 4,

III., St. Marx

Telefon 40088.

Telefon 379/II.

Telefon 3630.

Specjalny dział ekspedycji towarów kompensacyjnych własnymi pociągami.

MAKSYMILIAN NEUMANN

Biuro techniczne

Kraków, ul. Wielopole 22.

Skład artykułów
technicznych

uszczelniacze asbestowe,
grafitowe, konopne; płyty
gumowe i na wysokie ciś-
nienie; węże gumowe i ko-
nopne; pasy z włosenia
wielbłądów, konopne i gu-
mowe; motory i wszelki
materiał instalacyjny.

6

Kupuję

złoto, srebro, platynę, bry-
lanty, opitki oraz odpadki
złota

po najwyższych cenach

S. Vogler, Kraków

ul. Grodzka L. 31.

26

Tow. Akcyjne

J. Górecki, W. Kucharski i S-ka
Fabryka wyrobów metalowych

Kraków, ul. Zabłocie

Stacja kolejowa: Podgórze — Włsta
Adres telegr.: Metalgor. — Telefon Nr. 277
wykonuje:

Drut żelazny, pocynkowany i kol-
czasty. — Siatki i ogrodzenia siat-
kowe. — Meble domowe i szpitalne.
Kasy ogniwołwałe. — Wagi decy-
malne. — Konstrukcje żelazne i wy-
roby kute.

19

Złoto dentystyczne**Vogler, Kraków**

ulica Grodzka L. 31.

Zmiana adresu!

31

Spółka transportowa

„CRACOVIA“

Dom spedycyjno-komisowy. - Agencja cłowa.

W Krakowie, obecnie ul. Grodzka 60.

Telefon Nr. 270.

Filia Wiedeń I, Schönlaterngasse 7a.

Telefon Nr. 3191/VIII.

Przesyłki zbiorowe z większych miast kraju i zagranicy.
Pośrednictwo w uzyskaniu zezwoleń przywozowych
i wywozowych, załatwianie formalności cłowych. —
Magazyny do przechowywania towarów i mebli.

Towarzystwo przewozowe „PRONTA“

Spółka z ogr. odp.

(Właściciele: Seweryn Rechter i Bernard Gross.)

7 Kraków, ul. św. Gertrudy, 26.

Wiedeń, I. Schoffenbastei, 11. Lwów, plac Marjacki, 5.

Bogumin.

Własne składy przy torze kolejowym. - Szybka ekspedycja wozami
zbiorowym z Wiednia do Polski. - Specjalne działy: Ekspedycja auto-
mobioli pociągami pospieszno-towarowymi i ekspedycja posyłek
do: Lwowa, Tarnopola, Stanisławowa i Kołomyż z ubezpiecze-
niem i konwojowaniem towarów do miejsca przeznaczenia. - Zała-
twianie formalności cłowych. - Przeprowadzki miejscowe i zamiej-
scowe wozami meblowymi.

Pończochy, skarpetki, pończoszki dziecięce i t. d.

(znanej z dobroci marki GGL) poleca

Reprezentacja i skład komisowy mechanicznych
36 fabryk pończosznicych w Łodzi.

H. HEIM, Kraków, Starowiślna 33.

JÓZEF LEIBLOWICZ
SKŁAD DENTYSTYCZNY

KRAKÓW LWÓW
Rynek gł. 11. ul. Ludwika Kubali 3.
TELEFON 268.

12

Poleca wszelkie artykuły dentystyczne.
Kompletne urządzenia gabinetowe i techniczne.
Szlachetne metale dla celów dentystycznych.